



نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه



نام آزمون: منطق درس پنجم تستی

تاریخ آزمون:

۱ کدام یک وجه اشتراک استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی است؟

- ۱ آغاز از قانونی کلی      ۲ رسیدن به قانونی کلی      ۳ آغاز از مقدمه‌ای جزئی      ۴ رسیدن به نتیجه‌ای جزئی

۲ نتایج ..... احتمالی است، زیرا ..... .

- ۱ استقرای تمثیلی - در آن نمونه‌های تصادفی استفاده می‌شود.  
 ۲ استقرای تعمیمی - در آن تک‌تک جامعه آماری بررسی می‌شود.  
 ۳ استقرای تمثیلی - به صرف مشابهت دو امر جزئی، نمی‌توان احکام یکی را بر دیگری تسری داد.  
 ۴ استقرای تعمیمی - مبنای آن براساس تخمین بنا نشده است.

۳ کدام استدلال به ترتیب از استدلال بعدی ضعیف‌تر است؟

۱ هر منطق‌دان کلاسیک یا جدیدی را که تاکنون بررسی کرده‌ایم، دستی در فلسفه داشته است؛ پس هر منطق‌دانی دستی در فلسفه دارد - راسل به‌عنوان فیلسوف، خانواده‌ای عالم داشته است؛ پس هر فیلسوفی خانواده‌ای عالم دارد.

۲ سمرقندی به‌عنوان منطق‌دان به آداب‌البحث پرداخته است؛ پس هر منطق‌دانی به آداب‌البحث می‌پردازد - هر منطق‌دان کلاسیک یا جدیدی را که تاکنون بررسی کرده‌ایم، دستی در فلسفه داشته است؛ پس هر منطق‌دانی دستی در فلسفه دارد.

۳ فیلسوفان قرن هجدهم میلادی توجه ویژه‌ای به منطق داشته و به حل مسائلی پرداخته‌اند؛ پس منطق‌دان نیز بوده‌اند - منطق‌دانان دوره جدید مبنای فلسفی داشته‌اند؛ پس فیلسوف نیز بوده‌اند.

۴ هر انسانی که مشاهده کرده‌ایم، می‌توانسته منطق‌دان باشد؛ پس هر فیلسوفی می‌تواند منطق‌دان باشد - فیلسوفان قرن بیستم میلادی توجه ویژه‌ای به منطق داشته و به حل مسائلی پرداخته‌اند؛ پس هر فیلسوفی منطق‌دان است.

۴ کدام یک از اقسام استدلال در رباعی زیر به کار رفته است؟

هر راز که اندر دل دانا باشد      باید که نهفته‌تر ز عنقا باشد  
 کاندلر صدف از نهفتگی گردد دُر      آن قطره که راز دل دریا باشد

- ۱ استقرای تعمیمی      ۲ استنتاج بهترین تبیین      ۳ استدلال تمثیلی      ۴ استدلال قیاسی

۵ استدلال‌هایی که در زیر آمده است به ترتیب چگونه استدلال‌هایی است؟

«هر حیوانی در هنگام جویدن، فک پایین خود را تکان می‌دهد چرا که انسان، اسب و گوسفند چنین هستند. / تعداد رکعت‌های نماز ظهر در سفر، نصف می‌شود، بنابراین نماز عشاء نیز در سفر دو رکعت می‌شود. / اگر باران ببارد زمین خیس می‌شود، اکنون باران باریده است پس زمین خیس است.»

- ۱ قیاسی - قیاسی - استقرایی      ۲ استقرایی - استقرایی - قیاسی      ۳ قیاسی - استقرایی - قیاسی      ۴ استقرایی - قیاسی - استقرایی

۶ در علوم انسانی همانند علوم تجربی در پی ..... هستیم؛ استدلال‌های به‌کار رفته در این علوم، ..... است و در میان تجمع

اعتراض‌آمیز برای پذیرش مطلبی، سخنران به‌دنبال ..... است و امروزه ..... افزون‌بر تمامی روش‌های اقناعی مانند گذشته شامل ..... نیز می‌شود.

- ۱ فهم حقایق علمی - برهانی - قانع کردن - اقناع دیگران - خطابه  
 ۲ غلبه بر دیگران در تحقیقات علمی - جدلی - اعتراف به شکست - روش فن بیان - برهان  
 ۳ فهم حقایق علمی - خطابی - غلبه در بحث - روش خطابی - جدل  
 ۴ غلبه بر دیگران در تحقیقات علمی - برهانی - روش فن بیان - برهان - خطابه



- ۷) استقرای تمثیلی استدلالی ..... است و مغالطه‌ای که بر اساس این نوع استدلال رخ می‌دهد ..... نام دارد.
- ۱) ضعیف - تعمیم ناروا      ۲) ضعیف - تمثیل ناروا      ۳) ضعیف - ابهام در مرجع ضمیر      ۴) قوی - تشبیه ناروا

۸) کدام استدلال قیاس استثنایی نیست؟

- ۱) اگر کسی تلاش کند، موفق شود. برخی موفق نشده‌اند؛ پس برخی تلاش نکرده‌اند.
- ۲) اگر سارا خیاطی کند، درآمد خوبی کسب می‌کند. سارا درآمد خوبی کسب نکرده است؛ پس سارا خیاطی را دوست ندارد.
- ۳) اگر علی خوش اخلاق باشد، دوستان خوبی پیدا می‌کند. علی خوش اخلاق است؛ پس علی دوستان خوبی پیدا کرده است.
- ۴) اگر کسی به پدر و مادر خود نیکی کند، سعادتمند می‌شود. برخی سعادتمند نیستند؛ پس برخی به پدر و مادر خود نیکی نمی‌کنند.

۹) کدام مورد نمی‌تواند در رابطه با یک قیاس استثنایی صدق کند؟

- ۱) نتیجه عیناً بخشی از مقدمات است.
- ۲) همه مقدمات جمله‌هایی شرطی‌اند.
- ۳) نقیض نتیجه عیناً بخشی از مقدمات است.
- ۴) برخی از مقدمات جمله‌هایی شرطی نیستند.

۱۰) استقرای تمثیلی، استدلالی ..... و نتایج آن ..... است.

- ۱) ضعیف - قطعی      ۲) قوی - قطعی      ۳) ضعیف - احتمالی      ۴) قوی - احتمالی

۱۱) کدام عبارت درباره تمثیل و استدلال نادرست است؟

- ۱) در علوم مختلف، از مشابهت و تمثیل برای توضیح بهتر مطالب استفاده می‌شود.
- ۲) مشابهت و تمثیل، در موارد زیادی از جمله ادبیات، روان‌شناسی و صنایع هوایی کاربرد دارد.
- ۳) از آن‌جا که استدلال تمثیلی براساس تخمین بیان شده، نمی‌توان از آن نتیجه یقینی به دست آورد.
- ۴) استدلال تمثیلی ضعیف است، زیرا به صرف مشابهت میان دو چیز، نمی‌توان احکام یکی را به دیگری سرایت داد.

۱۲) کدام گزینه برای مقابله با مغالطه به کار رفته در استدلال زیر مناسب نیست؟

«صرف هزینه‌های فراوان برای سلامت و نشاط سالمندان، مانند تلف کردن مال برای یک خودروی فرسوده است. خودرویی که دیگر کارآمد نیست باید دور انداخته شود.»

- ۱) صرف هزینه برای سالمندان، مانند صرف هزینه برای نگهداری یک کالای قدیمی ارزشمند است.
- ۲) خانواده و دوستان افراد سالمند به آنها وابستگی عاطفی دارند، برخلاف یک خودروی فرسوده و ناکارآمد.
- ۳) سالمندان تجارب فراوانی دارند که با حفظ سلامت و نشاط آنها، می‌توان این تجارب را به نسل بعد منتقل کرد.
- ۴) نگهداری از سالمندان مانند نگهداری از شیشه‌های شکسته است، باید مراقب بود تا منجر به آسیب کسی نشود.

۱۳) استنتاج بهترین تبیین نوعی ..... است که ..... دارد.

- ۱) استقراء - نتیجه غیر قطعی      ۲) تمثیل - مثالی ضعیف      ۳) قیاس - استنتاجی قوی      ۴) استدلال - نتیجه قطعی

۱۴) به ترتیب کدام گزینه نوع استدلال‌های زیر را به درستی مشخص کرده است؟

- حسن در مسابقات مدرسه و منطقه همیشه قهرمان شده است. حسن در مسابقات کشوری نیز قهرمان می‌شود.

- زهرا در تمامی آزمون‌های قلم‌چی خود تا به امروز تراز بالایی کسب کرده است؛ پس او در تمامی آزمون‌ها تراز بالایی کسب خواهد کرد.

- علی به کاندیدای منتخب خود رأی می‌دهد. برای رأی دادن باید حداقل هجده سال تمام داشت؛ پس علی حداقل هجده سال تمام دارد.

- محمد پایه دهم درس می‌خواند. برای درس خواندن در پایه دهم باید پایه نهم را تمام کرد. محمد پایه نهم را تمام کرده است.

- ۱) استقرایی - قیاسی - استقرایی - قیاسی      ۲) قیاسی - استقرایی - قیاسی - استقرایی
- ۳) استقرایی - استقرایی - قیاسی - قیاسی      ۴) قیاسی - قیاسی - استقرایی - استقرایی

۱۵) کدام یک از استدلال‌های زیر استقرایی نیست؟

- ۱) هزاران سال است که خورشید صبح‌ها طلوع می‌کند، پس از این به بعد هم چنین خواهد شد.
- ۲) بر طبق آمار اکثر تصادفات جاده‌ای ناشی از سرعت غیرمجاز است.
- ۳) هر ۱۷۵ سال یک‌بار در تهران زلزله آمده است، پس در تهران باز هم زلزله می‌آید.
- ۴) چون گسل‌های متعددی در تهران وجود دارد، پس باز هم در تهران زلزله می‌آید.



۱۶ عبارت «نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که بیش‌تر مردم به کاندیدای حزب ما رأی خواهند داد؛ بنابراین به احتمال زیاد حزب ما برنده خواهد شد.» چه نوع استدلالی است و این استدلال چون براساس ..... بنا شده است نمی‌تواند ..... باشد.

۱ استدلال تمثیلی - تخمین - یقینی      ۲ استدلال تمثیلی - یقین - غیر یقینی      ۳ استدلال استقرایی - تخمین - یقینی      ۴ استدلال استقرایی - یقین - غیر یقینی

۱۷ اگر نقیض عکس مستوی متداخل قضیه‌ای «بعضی ب الف است» باشد، قضیه اصلی کدام است؟

۱ بعضی الف ب نیست.      ۲ هر الف ب است.      ۳ بعضی الف ب است.      ۴ هیچ الف ب نیست.

۱۸ گزینه نادرست درباره استدلال زیر را انتخاب کنید.

آب بر اثر حرارت به جوش می‌آید.

اتانول بر اثر حرارت به جوش می‌آید.

فرمیک اسید بر اثر حرارت به جوش می‌آید.

مایعات بر اثر حرارت به جوش می‌آیند.

۱ در فیزیک و شیمی با انجام آزمایش‌های متعدد در آزمایشگاه قوانین خاص علمی تایید می‌شود.

۲ دانشمندان علوم تجربی تلاش می‌کنند با استفاده از استدلال‌های استقرایی قوی، مبنایی برای علوم تجربی فراهم آورند.

۳ نتیجه استدلال مطرح‌شده به صورت یک قانون کلی علمی درمی‌آید.

۴ مبنای این نوع استدلال بر اساس تخمین است.

۱۹ استدلال تمثیلی «مغز انسان مانند موبایل است، هرچه حافظه‌اش بیشتر پر می‌شود، بیشتر دچار اختلال می‌شود»، در کدام گزینه از راه استدلال

تمثیلی مخالف نقد شده است؟

۱ موبایل یک جسم بی‌جان است اما انسان جاندار متفکر است.

۲ موبایل مصنوع و ساخته دست انسان است، اما انسان مخلوق خداست.

۳ موبایل هرچه قدر پیشرفته باشد، دارای نواقصی است اما انسان موجود کاملی است.

۴ انسان هرچه بیشتر از کهکشان بی‌انتهای ذهنش استفاده کند کشف و اختراع بیشتری خواهد داشت.

۲۰ کدام گزینه در مورد اقسام استدلال استقرایی صحیح است؟

۱ در همه استدلال‌های استقرایی، مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند.

۲ استدلال‌های استقرایی تعمیمی نسبت به تمثیلی قوی‌تر هستند اما یقین‌آور نیستند.

۳ از استدلال‌های تمثیلی برای بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.

۴ استنتاج بهترین تبیین مبنای صحت علوم تجربی است.